

Problematika tlumočení znakového jazyka

Tlumočení znakového jazyka

- dvojjazyčná zprostředkovaná komunikační činnost
- operativní přenos informací mezi partnery komunikace z komunikačního systému výchozího do jazyka cílového
- při tlumočení ZJ se nejedná pouze o **kognitivní transfer** mezi jazyky, ale také transfer **komunitní a kulturní**

■ komunikativní trojúhelník

» tlumočnick »

vysílatel

příjemce

T 1

T 2

■ fáze tlumočení

recepce

poslech

»

translace

převod

»

produkce

tlumočení

Typy tlumočení:

- **konsekutivní**

- **simultánní**

(nutná souběžnost řečových činností)

- lingvistické faktory

- extralingvistické faktory

- tlumočnická prognóza

Typy tlumočení

- tlumočnick českého znakového jazyka
- tlumočnick znakované češtiny - transliterátor
- tlumočnick mluvené češtiny (orální tlumočení)
- vizualizátor
- tlumočnick pro jedince s hluchoslepotou

Dělení tlumočnických služeb:

- tlumočení pro jednotlivce při vyřizování osobních záležitostí (např. návštěva u lékaře, na úřadě) – komunitní tlumočení
- tlumočení při přednáškách a jiných vzdělávacích a kulturních akcích – tlumočení pro skupinu SP
- tlumočení při řízení u státních orgánů (soud, policie)
- tlumočení ve vzdělávání/asistenční tlumočení (např. pro studenty)
- online tlumočení - <http://www.tichysvet.cz/>,
<https://www.tichalinka.cz/>

Možnosti financování tlumočnických služeb

- organizace pro sluchově postižené –
tlumočnický jako zaměstnanec
(zákon o sociálních službách č. 108/2006, § 56)

- Centrum zprostředkování tlumočnicků pro
neslyšící – Praha (zákon o sociálních službách č.
108/2006, § 56) - <http://cztn.cz/>

-
- soud, policie (správní řád, zákon č. 500/2004, § 16)
 - organizátor akce (schůze, kurzy, zaměstnavatel)
 - tlumočnický list, příp. vlastní živnostenský list, dohoda o provedení práce

Možnosti vzdělávání tlumočnicků

- v současné době v ČR nejednotné – kurzy ZJ v organizacích pro SP, studium na VŠ (FF UK)
- Př. certifikační vzdělávací program pro tlumočnický (ČKTZJ)

Při tlumočení je proto nutno dodržet následující podmínky:

- znalost obou jazyků
- znalost odborných termínů
- znalost a vhodnost metafor
- mluvní kultura
- dostatečná zásoba znaků
- stejný dorozumívací kód
- minimalizace „informačního šumu“ (osobnost tlumočnicka)
- technické podmínky (vhodný oděv...) – tzv. nízký profil

Nejčastější chyby při tlumočení:

- nerespektování specifik obou jazykových kódů
- tlumočnick mluví o neslyšícím jako o třetí osobě
- tlumočnick sám aktivně vstupuje do komunikačního procesu
- ignoruje dotazy neslyšícího
- tlumočnick přichází pozdě
- nepohybuje se s klientem
- zatajuje/selektuje informace

Tlumočení divadla

- **Zónové** tlumočení – tlumočníci jsou přítomni na jevišti, jejich umístění se mění se změnou scény či dějství tak, aby byli vždy přítomni v té části jeviště, kde je soustředěn děj. Tlumočníci mají oblečeny kostýmy, které jsou co nejméně výrazné.

- **Stínové** tlumočení – tlumočníci jsou maximálně zapojeni do představení na divadle, pohybují se spolu s herci a jsou jakoby jejich stíny. Výhodou tlumočení je, že si neslyšící nemusí vybírat mezi tlumočnickem a hercem.

Tlumočení hudby

- Úkolem tlumočnicka není předat neslyšícímu divákovi jen obsah skladby, ale také rytmus, náladu skladby a také náladu a nasazení interpreta. (př. soubor - Tichá hudba)

Týmové tlumočení

- **Relay tlumočení**

- tlumočení mezi dvěma jazyky
(př. z AJ » ČJ » ČZJ)

- **neslyšící tlumočník v týmu** - často pracuje v týmu se slyšícím, může tak zpřístupňovat specifika intrakulturní komunikace komunity Neslyšících.

Neslyšící tlumočník

- když klient používá nestandardní znaky či gesta, domácí znaky, specifické pro určitý region, profesi, atd.
- používá cizí (mezinárodní) znakový jazyk
- má minimální či omezené komunikační dovednosti
- je HS nebo má velmi omezené zrakové vnímání

Organizace tlumočnicků

- **ČKTZJ** - Česká komora tlumočnicků znakového jazyka
- **EFSLI** (European Forum of Sign Language Interpreters) – Evropská organizace tlumočnicků znakového jazyka
- **ČSTZJ** - Česká společnost tlumočnicků znakového jazyka

Hypertextové odkazy:

- www.asnep.cz
- www.cktzj.com
- www.ruce.cz